

Günlük Örnekleri

Günlük Örnekleri

CEMAL SÜREYA'DAN

543. Gün

Milliyet Sanat'a uğradım. Fethi Naci Eleştiri Günlüğü'nü yollamış.

TV'de, sekiz otuz haberlerinde, birden, Edip Cansever'in ölüm haberi verildi. Bu haber inanılmaz ölçüde sarstı beni. Rastlanmadık bir biçimde ve yüksek sesle ağlamaya başladım. Oğlum fazla kaygılanmış, gelip avutucu şeyler söyledi. Turgut'ta bunca sarsılmamıştım. Üst üste gelişen bir şey var belki. Otuz yıllık arkadaşım. Yalnız sanat serüvenimizi değil, hayat serüvenimiz de iç içe durumlar yaşamıştır.

544. Gün

Sabah altıda evden çıktım. Bomboş sokakları dolaştım durdum. Başımda bir uğultu. Tuhaf da bir heyecan. Rıhtımda yürüdüm. 1 Haziran 1986" (Günler)

FERİT EDGÜ'DEN

Degerndorf, Aralık, 58

... Duygusuz. Yola çıktığımdan beri duygusuz, her şeyin önünde ve her yerde. Her şey yabancı; her şey ilginin dışında. Az önce balkona çıkıp apak çevreye bakarken yeniden anladım bunu. Kar burada her şeyi örttü. Olduğum yerden hiçbir şey görünmüyor; ne bir ağaç, ne bir ev, hiçbir şey. Her yer apak. Göz yorucu bir aklık (boşluk?).

(...)

Yazmayı denemiyorum bile. Bu boşlukta yazmak? Niçin? Kimin için? Nasıl? Oradan oraya bocalıyordum. Şimdi biraz duruldum. Yazmak diye bir sorunum yok. Giderek belki okumak

diye bile. Yanımda getirdiğim kitapların hemen hiçbirine el sürmüyorum. Bir çukur oluşuyor çevremde, bu çukura gün geçtikçe daha bir gömüldüğümü duyuyorum.

... Acı çekme isteği. Kendini yeniden bulma.

TURGUT UYAR'DAN

30.01.1956

Az konuşur olmayı, suskun olmayı erdem saymıyorum artık. Kendini kaçırmak, kendini gizlemek gibi geliyor bana.

27.02.1956

İzinliyim. Boşum. İlgisiz dolaşıyorum sokaklarda. Bu boşluk, bu kayıtsızlık ürküntü veriyor bana. Doğaya uygun, yapmacıksız bir yaşama özlüyorum. Kurtuluşumuz şiirden falan gelmeyecek, yaşamamızdan gelecek geleceksin.

3.1.1956

Nigâr Hanım'ın şiirlerini okudum. Elbette ilkel şiirler birçoğu. Ama birden düşünüyorum. “Gücenme, aslı harâbım senin firâkında” dizesi, bir bakıma, bir şiir geleneğinin yenilenmesi döneminde, yeni bir duygu, yeni bir söyleyiş sayılamaz mı?

Geçmiş ozanları, duygularının, söyleyişlerinin cıızlığı yüzünden küçümsemek doğru mu? Duygular yeni, biçimler, duyarlanma yeni. Bugün bu şiirleri, dolayısıyla bu duyguları, ancak eski şiirler öyle yazıldığı için daha iyi anlıyoruz. Öyleyse, iyi kötü bütün geçmiş ozanlara selam.

ALİ CANİP YÖNTEM'DEN

Cuma, 5 Mart 1920

Bugün öğleye kadar evde uyudum. Sonra sokağa çıktım. Arkadaşlardan dış tabibi Şevki Bey'le Cafer, Ömer'i ziyarete gelmişlerdi. Fakülteye götürdüğümüzü söyledim. Oraya gittiler.

Cumartesi, 6 Mart 1920

Öğle üzeri fakülteye gittim. Doğru Ömer’in odasına girdim. Bitap yatıyordu. Elini elime aldım. Ter içindeydi. Burnunun delikleri kararmış gibiydi. Nefesi de intizamsızdı. Hizmetçi kadınlara sordum. Gece çok sayıklamış, “Burası hastane değil, tımarhane... Ben Canip’e gideceğim!” demiş. Dalgındı, “Ömer! Ömer!” diye seslendim. Gayet fersiz gözlerle bana baktı: “Tanıdın mı?” dedim. Kendine mahsus çabuk ifadeyle kafasını sallayarak “Canip!” dedi, yine daldı. Kâğıdına baktım: hararet “39,2” şeker litrede 28. Bir müddet bekledim. Sonra tekrar seslendim: “Ömer, konsültasyon günü yarınmış, erkenden gelirim. Artık gideyim mi?” Kafasını salladı “Git, git!” dedi. Yeis içinde ayrıldım. Fakat hâlâ ümit ile doluydum. Çünkü Ömer ve ölüm birbirine tamamıyla yabancı iki şeydi. Eve gelirken deniz kenarında hizmetçiye rasgeldim. Bana doğru koşuyordu. “Ne var?” dedim. “Sizi Tıbbiye’den istiyorlarmış. Rıdvan Beylerde bekliyorlar” cevabını verdi. Soluk soluğa komşumuza gittim. Ortada bir fevkalâdelik vardı. Nihayet anlaşıldı: Ömer ölmüş!

ŞAİR NİGAR HANIM’DAN

31.10.1917

İleride, bu satırlar bir kimsenin gözüne değerse, defterin güzelliğine şaşılmasın! Onu, bugün, Mahmutpaşa’da satın aldım, ama az kaldı canım pahasına. Aman Yarabbi! İstanbul’umuza böyle ne oldu? Kalabalıktan tramvaylara girmek kabil değil ki! Toptan gülle çıkar gibi zorla bir vagona attım. Bu, tramvaya girmek değil, ezilmek, üst baş parçalamak... Ne oldu halkımıza Yarabbi? Bu her yeri dolduran kifayetsiz, kaba, kötü dilli insan kalabalığı nereden geldi? Evde yalnızlığım, sokakta bu kalabalığa dayanamıyorum, ağlayacak hâle geliyorum. İşte böyle, avunmak için, avare bir kuş gibi çırpınıyorum. Şu defterle de dertleşmesem çıldıracağım.

8.2.1918

Dün Naciye Sultan’a telefon edip “Pek göreceğim geldiyse de vasıta bulunmadığı için mehcür kaldığımı” söylemişim. Lütfen araba gönderdi. Havanın şiddetine rağmen pek rahat gittim. Beşe kadar birlikte vakit geçirdik, çay içtik. Sultan Efendi pek ziyade iltifat etti,

-Bu harp ne zaman bitecek?

diye benden sordu. Halimiz ne olacak Yarabbi? Acıklı insanlık daha ne zamana kadar böyle inleyecek?

CAHİT ZARİFOĞLU’NDAN

ANKARA 1978 28 KASIM

Üstat Necip Fazıl'ı Mola otelinde ziyaret ettik. Büyük Doğu'yu son beş sayı çıkarıp kapayışından sonra, arkadaşlar Akif, Erdem, Rasim onunla ilk kez karşılaşıyorlar. Alâeddin ve Mehmet de var. Üstat:

-Büyük Doğu son çıkışında en parlak dönemini yaşadı. Kapanmasında çeşitli nedenler oldu. Ama en büyük amil siz oldunuz, dedi.

Otelin ilk katında, lobideyiz. Üstat sakın, yumuşak ve yalnız. Saat 18'de beni Akabe'den aradığında,

-Arkadaşlara da haber ver, gelsinler, son bir görüşme yapalım, dedi. Erdemle Rasim'i görebileceğimi söyledim. Bu telefondan az önce, bu ikisine Üstadın önceki gelişinde yine kendilerini istediğini; ancak kendilerine haber veremediğimi anlatıyordum. Telefon tam o anda geldi. Büroya çıktık. Yine Üstadın telefonu. Bu kez Akif'le Hasan'ı da haberdar etmemi istedi.

Lobi تنها. Üstat:

-Bana giran geldiniz, diyor. Geçen olayları kısaca özetliyor. Rapor 4'te yazdıklarını ılımlı bir dille tekrar ediyor bir bakıma.

(...)

Üstadın söylediklerini, aradan 24 saat bile geçmediği halde hemen hemen hiç hatırlamıyorum. Tek tek cümleler aklıma geliyor. Mesela,

-Yalnızım, dedi.

Ondan böyle bir şeyi ilk defa duydum. Korkuyor insan.

OKTAY AKBAL'DAN

28 Aralık Çarşamba

Ocakın 29'unda tam on yıl olacak. Ziya Osman Saba'yı karlı bir havada Eyüp'te toprağa vermiştik. Yıllar çabuk mu geçiyor belirli bir yaştan sonra? Çocuklukta günler, haftalar bitmezdi bir türlü. Ama yolun yarısına gelmeye gör, her şey kopuk bir film gibi akıveriyor... Ziya Osman'ı son görüşümde ince bir dosya çıkarmıştı çekmecedan. "Nefes Almak" yazıyordu üzerinde. Yeni kitabıydı. "Ölümümden sonra çıkacak," demişti. "Haydi haydi," demiştim, "Okurları o kadar bekletmeye hakkın var mı?" Gülümsemişti. Birkaç hafta sonrasını mı düşünerek. Ben düşünememiştim o günden ötesini. Canlı bir insanın, hele bir dostun, bir sevilenin yok olabileceğini düşleyemiyoruz.

On yıl geçip gitmiş bile. Şiirlerini karıştırıyorum. Bilmeyen, Ziya Osman'ı yaşamı süresince ölümü özleyerek bekleyen biri sanır. Hep ölüm, hep ölüm düşünceleri. O ölümü değil, dünyada bulunamayacak bir çeşit “yaşam”ı özlüyordu.

(Anılarda Görmek)

CEMİL MERİÇ'TEN

26.2.1963

Ağaç her gün meyve vermez. Konuşmayan ağaçlar da vardır. Ne dallarında çiçekler gülümser baharları, ne çiçeklerinde arılar dolaşır. Konuşmayan ağaçlar da var...

Zindanda söylenen şarkıyı kim dinler? Zindanda söylenen şarkı ölüm kokar, zincir kokar, küf kokar. Ölüm açacak kapısını bir sabah o zindanın, ardına kadar.

Kuşlar gibi geçiyor günler önünden, cıvıdamıyorlar. Günler tren, günler mavi ufuklarda eriyen birer ümit. Kanatlarından yakalayamıyorsun kuşları. Tren sessiz gidiyor rüya ülkelerine.

TOMRİS UYAR'DAN

26 Aralık 1975

Öykü kitabım çıkmış. Cağaloğlu'na inip alacağım birkaç tane. Hava yağmurlu, pis. Köprü'nün tam ortasındayken yaygın, büyük bir kızılık aldı gözümü. Şoför de şaşırdı. Birilerine sorduk, Gürün Han'da yangın çıkmış. Öteki hanlara da sıçramış. Halk öyle alışık ki böyle olaylara, kılı bile kıpırdamıyor. Sıkışan trafiği yarıp güvercinlere yem atanlar var, kimse başını çevirip yangına bakmıyor. Oysa gök ürkütücü, kara dumanlarla kaplı.

İlk kitabımı basacak biri çıktığında bayağı sevinmişim. Çünkü büyük çoğunluğun çarçabuk benimseyeceği bir iş yaptığımı sanmıyorum, bunu anlamam epey vakit aldı; ama artık kimlere seslendiğimi biliyorum. Bana dar, küçük gelen hiçbir şeyi kullanamayacağımı da.

Üç-beş kitap alıp eve döndüm. Kapağı elledim, sevdim. Bütün nesneleri, varlıkları ancak dokunarak tanıyabiliyorum. Bir kadının saçlarının parlaklığını, inceliğini, bir erkeğin omuzlarını ancak değince anlayabiliyorum. Kitabım da artık benim sayılamayacağına göre, onu da dokunarak kavramaya çalıştım.

ATAÇ'TAN

17 Nisan Cuma, 1953

Baktım çocuklar uçurtma uçuruyor. Her yıl, ilkyaz aylarında, uçurtmayı gördüm mü, bir üzüncü duyarım içimde, ağlamaklı olurum. Ben uçurtma uçurmadım ki! Çocukluğumda pek isterdim, o renk renk kâğıtlardan yapılmış uçurtmaların havalanmasına içimi çekerek bakardım. Annem bırakmazdı beni uçurtma uçurmama. Günah mıymış neymiş, öyle bir şey uydurmuştu.

(...)

Çocukluğum olmadı benim. Çocukluğu olmayanın gençliği de olmaz. Bir şey söyleyeyim mi ben size? İhtiyarlığı da olmuyor böylesinin. Hani güzel bir ihtiyarlık vardır, insan çocukluğunda yaptıklarını, gençliğinde yaptıklarını hatırlar, anlatır da gözlerinin içi parlar, ben kendimde değil, başkalarında gördüm onu. Çocukluğu, gençliği olmamış kişinin yaşlılığında da bir tatsızlık var, yalnız ölümü düşünüyor, ölümden korkuyor, işte o kadar.

(Günce: 1)

NECİP FAZIL'DAN

Cuma, 9 Ocak

Bugün hava yağmurlu ve puslu... Saat 2'ye 5 var... Bu âna kadar defterimi açamadım. Hâlim bir tuhaf...

Bugün anladım ki beni delikten çağırdıkları, meydancı gelip “Bir isteğin var mı?” diye sorduğu, berberin tıraşa geldiği, hasılı insanlarla temas ettiğim an, üstüme acayip bir uyuşukluk, sinsi bir donukluk, anlatılmaz bir garipseme hissi çöküyor. Hayret! Bir aylık yalnızlığın tesirine bakın! Hayırdır inşallah; nereye gidiyorum?

Perşembe, 15 Ocak

Şiir kitabımı bitirdim ve güya rahat bir nefes aldım. Hava suratlı...

Saat üç buçuk... Gaz sobam trampet çalıyor. Yevmiyemin 40'ıncı gününe rastlayacak olan 20 Ocak Salı gününün ipe çekiyorum.

Cuma, 16 Ocak

Allah... Başka tek kelime söyleyemeyecek haldeyim.